

Daria Słupianek-Tajner
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Rozwój semantyki przyimków *od/ om* we współczesnym języku polskim i rosyjskim

Celem niniejszego artykułu jest analiza konfrontatywna rozwoju semantyki przyimków *od/ om* w języku polskim i rosyjskim. W ostatnich latach przyimki te zdobyły ogromną popularność, a wszystko to za sprawą swoistej mody na stosowanie sformułowań typu *krem od Nivea, oferta od Play, космюм om Chanel, npenapam om Astra-Zeneca*. Częstość pojawiania się podobnych konstrukcji z przyimkami *od/ om* wpływa na to, iż można odnieść wrażenie, że przytoczony typ sformułowań odpowiada normie wzorcowej¹. Zwroty tego typu nie są jednak na chwilę obecną skodyfikowane i utrwalone w źródłach leksykograficznych, co tym bardziej rodzi szereg pytań i wątpliwości dotyczących ich normatywności – i to nie tylko ze strony językoznawców.

Na stronie internetowej *Poradni Językowej PWN* znajdziemy, przykładowo, zapytanie internauty dotyczące prawidłowości użycia przyimka *od* w celu określenia producenta towaru lub dostawcy usługi (*nowa usługa od Google, notebook „Zrób-to-sam” od OCZ Technology, żelazko od Rowenta lub od BRAUN*). Mirosław Bańko, odpowiadając na zadane pytanie, argumentuje, że jest to innowacja składniowa wynikająca z chęci uniknięcia odmiany nazwy własnej, co mogłoby wpłynąć na osłabienie rozpoznawalności marki i jej mocy marketingowej². Przyznaje on jednocześnie, że lepiej byłoby powiedzieć *nowa usługa Google’a*, jednak takie sformułowanie może nie iść w parze z polityką firmy, zakładającą nieodmianianie nazwy³. Natomiast wariant

¹ Norma wzorcowa obejmuje „te elementy języka i wypowiedzi, które są używane świadomie, z poczuciem ich wartości semantycznej i stylistycznej, a pozostają w zgodzie z tradycją językową, regułami gramatycznymi i semantycznymi polszczyzny oraz tendencjami rozwojowymi, które można w niej obserwować. (...) Przestrzeganie normy wzorcowej jest pożądane we wszystkich kontaktach i rodzajach wypowiedzi o charakterze publicznym (...). Norma wzorcowa jest normą wysoką (...)” (Markowski A., 2018, s. 33–34).

² Bańko M., *Nowa usługa od Google*, [online], 07.11.2008, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Nowa-usluga-od-Google;9614.html>, [dostęp: 12.10.2023].

³ Tematykę praktyki komunikacyjnej polegającej na nieodmianianiu nazw firm, produktów i brandów handlowych podejmuje w swoim artykule Adam Pawłowski (Pawłowski A., 2017). Zjawisko nie-

bezpryimkowy *nowa usługa Google* możemy z kolei rozumieć dwojako, a mianowicie jako usługę oferowaną przez Google, bądź jako usługę o nazwie Google. W wymienionych wcześniej konstrukcjach użycie przyimka *od* pełni zatem dwie funkcje – eliminuje wątpliwości dotyczące semantyki i chroni integralność nazwy. Przyimek, zdaniem M. Bańki, zastępuje tutaj końcówkę fleksyjną, co jest szczególnie ważne, gdy odmiana nazwy własnej sprawia trudność, np. OCZ Technology⁴.

Odpowiedzi na pytania dotyczące użycia przyimka *od* udzieliła również na stronach *Poradni Językowej PWN* Katarzyna Kłosińska. Konstrukcje typu *laptop od Lenovo*, *lalka od Mattel*, *szampon od Garnier* ocenia ona jednoznacznie za błędne, uzasadniając, że w języku polskim „przyimka *od* nie stosuje się w połączeniu z nazwami firm, instytucji itd., lecz jedynie z nazwami osobowymi, i to wyłącznie wówczas, gdy w domyśle (lub w tekście) mamy czasownik *dostać*, *otrzymać* itd. (odpowiada na pytanie *Od kogo?*)”⁵. W dalszej części komentarza K. Kłosińska podkreśla: „wyrażenie *od Apple* w połączeniu ze słowem ‘telefon’ – mówiąc najprościej – odpowiada na pytanie *Jaki?, Jakiej firmy?*. Jeśli konstrukcja *telefon apple/ Apple* (tu dwa zapisy – i małą, i wielką literą – wydają się uzasadnione) jest mało precyzyjna, to można posłużyć się dokładniejszą: *telefon firmy Apple*”⁶.

Ostatnie chronologicznie pytanie, które pojawiło się w *Poradni Językowej PWN*, dotyczyło nadużycia przyimka *od* w sformułowaniach takich, jak: *prezenty od Kauflandu*, *film od twórców Shreka*, *nowy album od Lady Gagi*, które to, zdaniem pytającego, są błędne i sugerują, że ktoś nam coś daje za darmo. K. Kłosińska w pełni podziela pogląd internauty dotyczący błędnego użycia przyimka *od* i komentuje: „konstrukcje, o które Pan pyta, są błędne także z tego powodu, że takie nazwy, jak Kaufland (ogólnie: nazwy sklepów, firm itd.) wymagają przyimka *z*, a łączenie nazw osobowych z przyimkiem *od* (album od Lady Gagi) wnosi zupełnie inną treść niż zamierzona (sugeruje, jak Pan słusznie zauważył), że ktoś nam coś daje”⁷.

Nie sposób w tym kontekście nie wspomnieć o wypowiedzi Andrzeja Markowskiego, który, snując rozważania o języku w służbie reklamy, podkreśla: „W nazewnictwie i reklamach pojawiła się jeszcze jedna nowa tendencja: produkt od czegoś. Od L’Oréal. Od Ikea. Dawniej mogłeś coś dostać tylko od kogoś, a teraz również od firmy albo marki. Koniecznie w mianowniku”⁸. Jerzy Bralczyk uzupełnia z kolei: „A dlaczego tak? Bo produkt zostaje nam dany przez nich, przez producentów. To jest sugestia

odmienności różnych grup rzeczowników w języku polskim omawia również Piotr Krzyżanowski (Krzyżanowski P., 2020).

⁴ Bańko M., dz. cyt.

⁵ Kłosińska K., *Laptop (od) Lenovo, telefon (od) Apple*, [online], 17.06.2020, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Laptop-od-Lenovo-telefon-od-Apple;20299.html>, [dostęp: 12.10.2023].

⁶ Tamże.

⁷ Taż, *Album od Lady Gagi*, [online], 21.02.2021, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Album-od-Lady-Gagi;20772.html>, [dostęp: 12.10.2023].

⁸ Bralczyk J., Markowski A., Miodek J., Sosnowski J., *Wszystko zależy od przyimka. Bralczyk, Markowski, Miodek w rozmowie z Jerzym Sosnowskim*, Warszawa, Agora SA, 2014, s. 99.

dobroczynności⁹. Choć obaj językoznawcy ocenili ww. konstrukcje z przyimkiem *od* za rażące, to nie ulega wątpliwości, że przetrwały one próbę czasu i po upływie dekady od wydania cytowanej publikacji częstość użycia przyimka *od* w konstrukcjach analogicznych do przytoczonych nie maleje.

Kwestie dotyczące stosowania przyimka *om* analizują również rosyjscy specjaliści z zakresu kultury języka. Temat ewoluowania użycia przyimka *om* podejmuje Elena Gekkina, koncentrując się na wyrażeniach typu: *платье от Диора, фрак от Тедески*. Językoznawczynie przybliży chronologię rozpowszechniania się takich sformułowań, przechodząc następnie do kontekstów wychodzących poza obręb branży mody (*конфеты от Эйнема, шоколад от Сиу, вино от Денре*)¹⁰.

Vladimir Pohomov, redaktor naczelny portalu *Грамота.ру*, zauważa upowszechnianie się przyimka *om* w nowych kontekstach, postuluje jednak zachowanie umiaru w jego stosowaniu, gdyż np. obecność *om* w konstrukcjach *картина от Репина, стихи от Пушкина*, o których poprawność pytają dziennikarze w audycji *Говорим правильно*, w żaden sposób nie jest uzasadniona¹¹.

Aktualność zagadnień dotyczących przyimka *om* na gruncie rosyjskim potwierdzają także pytania kierowane do ekspertów poradni językowej *Справочная служба* ww. portalu *Грамота.ру*¹².

Analizę interesujących mnie kontekstów z przyimkami *od/ om* proponuję poprzeździć prześledzeniem ich normatywnego użycia utrwalonego w polskich i rosyjskich źródłach słownikowych.

Poniższa tabela przedstawia semantykę przyimków *od/ om* w aspekcie porównawczym. W jednej z kolumn zawarte są relacje znaczeniowe i wybrane przykłady użycia przyimka *od* odnotowane w *Wielkim słowniku języka polskiego ze słownikiem wyrazów bliskoznacznych PWN*¹³. Druga kolumna tabeli zawiera analogiczne informacje o przyimku *om* pochodzące z *Wielkiego słownika języka rosyjskiego* pod red. Sergeja Kuznecova¹⁴. Pozioma kreska (–) oznacza brak określonego znaczenia ww. przyimków w jednym z języków. Przy cytowaniu definicji słownikowej nie zawsze przytaczane są wszystkie przykłady użycia przyimków w kontekście, ale ich liczba jest wystarczająca, aby zobrazować poszczególne relacje znaczeniowe.

⁹ Tamże.

¹⁰ Геккина Е.Н., *Платье от Диора – из Парижа*, [online], Культура письменной речи. Русский язык и литература, <http://gramma.ru/RUS/?id=14.60>, [dostęp: 17.01.2025].

¹¹ Похомов В.М., *Употребление предлога ОТ в современной речи*, 2022, <https://soundstream.media/clip/upotrebleniye-predloga-ot-v-sovremennoy-rechi>, [dostęp: 17.01.2025].

¹² *Вопрос № 313164*, <https://gramota.ru/spravka/vopros/313164>, [dostęp: 17.01.2025].

¹³ *Wielki słownik języka polskiego ze słownikiem wyrazów bliskoznacznych PWN*, USB FlashDrive, ISBN 978-83-01-19738-4.

¹⁴ Кузнецов С.А. (ред.), *Большой толковый словарь русского языка*, [online], Норинт, Санкт-Петербург, Первое издание: СПб., 1998. Публикуется в авторской редакции 2014 года, <http://gramota.ru/slovari/dic/?lop=x&bts=x&zar=x&ag=x&ab=x&sin=x&lv=x&az=x&pe=x&word=%D0%BE%D1%82> [dostęp: 08.10.2023].

Tab. 1. Porównanie semantyki przyimków *od/ om* w języku polskim i rosyjskim

L.p.	Przyimek <i>od</i> – znaczenia	Przyimek <i>om</i> – znaczenia
1	«wprowadzający określenie miejsca, od którego oddala się rzecz lub osoba, o której jest mowa»: <i>Od schroniska idziemy w górę żółtym szlakiem.</i>	«указывает на исходную точку движения, перемещения, а также место, пункт, откуда распространяется что-л.»: <i>Отойти от дома.</i> <i>Повеяло теплом от костра.</i> <i>Дует от моря.</i>
2	«wprowadzający określenie miejsca, z którego dochodzi zjawisko, o którym mowa, postrzegane za pomocą zmysłów»: <i>Od jeziora dochodził rechot żab.</i> <i>Zimny wiatr wiał od morza.</i>	
3	«wprowadzający nazwę strony lub miejsca, względem których określane jest położenie danego obiektu»: <i>Ręczniki leżą na drugiej półce od dołu.</i> <i>Zgasło światło w piątym wagonie od końca.</i>	«указывает на предмет, пункт и т.п., по отношению к которому определяется чьё-л. нахождение, положение и т.п.»: <i>В трёх шагах от меня.</i> <i>С левой стороны от окна.</i>
4	«wprowadzający nazwę obiektu, od którego dana rzecz jest oddzielana lub oddzielona»: <i>Odklejała znaczki od kopert.</i> <i>Nie udało mu się oderwać płótna od rozgrzanego żelazka.</i>	«указывает на предмет, лицо и т.п., от которых кто-, что-л. отделяется»: <i>Отломить кусок от буханки хлеба.</i> <i>Уйти от семьи.</i>
5	«wprowadzający nazwę osoby, od której pochodzi to, o czym jest mowa»: <i>O śmierci dziadka dowiedziała się od siostry.</i> <i>Pieniądze pożyczyła od ojca.</i> <i>Kupiła dom od dalekiego krewnego.</i> <i>Otrzymała pismo od rektora z gratulacjami.</i> <i>Zaraziła się grypą od dziecka.</i>	«указывает на лицо, предмет, явление и т.п. как источник чего-л.; на лицо, со стороны которого кто-л. что-л. испытывает»: <i>Узнать новость от друга.</i> <i>Терпеть, сносить обиды от кого-л.</i> <i>Перенять от отца его манеру говорить, делать что-л.</i>
6	«wprowadzający określenie czasu, w którym zaczął mieć miejsce dany stan rzeczy»: <i>Była od świtu na nogach.</i> <i>Nie widział jej od roku.</i>	«употребляется при обозначении момента, возраста и т.п., которым начинается какое-л. состояние, положение и т.п.»: <i>Слеп от рождения.</i> <i>Получены первые данные от начала эксперимента.</i>

7	<p>«wprowadzający określenie dolnej granicy czegoś – przestrzennej, czasowej lub odniesionej do innej skali»:</p> <p><i>Mieszkanie było zastawione książkami od podłogi po sufit.</i> <i>Zajęcia na studiach zaocznych trwają od piątku do niedzieli.</i> <i>Ceny hoteli w naszym mieście wahają się od stu do pięciuset złotych za dobę.</i></p>	<p>«указывает, в каких границах, пределах совершается что-л.»:</p> <p><i>Ходить от стола к буфету.</i> <i>Маршрут автобуса от пристани к рынку.</i></p> <p>«обозначает границы какой-л. части пространства, какого-л. периода времени, протяжённости чего-л., расстояние»:</p> <p><i>Пройти от дома до огорода.</i></p> <p>«(в сочет. с числ.). Обозначает величины, ограничивающие что-л.»:</p> <p><i>Мороз от десяти до пятнадцати градусов.</i></p>
8	<p>«wprowadzający określenie przyczyny zjawiska, o którym mowa w zdaniu»:</p> <p><i>Buty miał mokre od rosy.</i> <i>Bolał ją kręgosłup od dźwigania bagaży.</i> <i>Ochrypł od krzyku.</i></p>	<p>«указывает на повод, причину, основание какого-л. действия, состояния; вследствие чего-л., по причине чего-л., из-за»:</p> <p><i>Плакать от горя.</i> <i>Заболеть от переохлаждения.</i> <i>Бледный от страха.</i></p>
9	<p>«poprzedzający nazwę osoby, rzeczy lub zjawiska, z którymi ktoś chce uniknąć kontaktu, od których chce się uwolnić albo przed którymi chce się zabezpieczyć»:</p> <p><i>Udało jej się wymigać od udziału w imprezie.</i> <i>Lokatorzy ubezpieczyli mieszkanie od pożaru i kradzieży.</i> <i>Zasłaniała twarz od słońca.</i></p>	<p>«указывает на предмет, явление и т.п., которые устраняются, от которых освобождаются и т.п.; на состояние, из которого выходят, которое прекращается»:</p> <p><i>Освободиться от ошибок.</i> <i>Очистить что-л. от грязи.</i> <i>Избавиться от странного ощущения.</i></p>
10	<p>«łączy dwa rzeczowniki, z których pierwszy nazywa część pewnej całości określanej za pomocą drugiego rzeczownika»:</p> <p><i>Nie dało się otworzyć drzwiczek od pieca.</i> <i>Wyprasuj kołnierzyk od bluzki.</i></p>	<p>«указывает, частью какого другого предмета является данный, к какому другому предмету он относится»:</p> <p><i>Футляр от очков.</i> <i>Скорлупа от орехов.</i></p>
11	<p>«łączy dwa rzeczowniki, z których pierwszy oznacza przedmiot zabezpieczający przed zjawiskiem określanym za pomocą drugiego rzeczownika; przeciw»:</p> <p><i>Weź proszek od bólu głowy.</i> <i>Teraz pewnie przydałyby ci się okulary od słońca.</i></p>	<p>«указывает на состояние, явление, лицо и т.п., против которого, для предотвращения которого используется, употребляется или служит что-л.; против»:</p> <p><i>Лекарство от гриппа.</i> <i>Крем от загара.</i></p>

12	<p>«łączy dwa rzeczowniki, z których pierwszy nazywa przedmiot używany w sytuacjach określanych przez drugi rzeczownik»:</p> <p><i>Sukienka od komunii.</i> <i>Pileczka od ping-ponga.</i></p>	-
13	<p>«łączy nazwę osoby z rzeczownikiem określającym specjalność tej osoby»:</p> <p><i>Pan od matematyki był lubiany przez wszystkich uczniów.</i> <i>Występował w lokalnej rozgłośni radiowej jako ekspert od kultury języka.</i></p>	<p>«указывает на область деятельности, предмет занятий кого-л.»:</p> <p><i>Рабочий от станка.</i> <i>Студент от скамьи.</i></p> <p>(znaczenia pokrywają się tylko częściowo)</p>
14	<p>«łączy dwa człony konstrukcji porównawczej, z których pierwszy wyraża większy lub mniejszy stopień nasilenia danej cechy w porównaniu z drugim członem; niż»:</p> <p><i>To mieszkanie jest mniejsze od naszego.</i> <i>Zawsze mówił głośniejsze od innych.</i></p>	-
15	<p>«wprowadzający określenie podstawy obliczania jakiejś wielkości»:</p> <p><i>Stawki za wykłady były obliczane od godziny.</i> <i>W redakcji płacono mu od wiersza lub od arkusza.</i></p>	-
16	<p>pot. «przyłączający wyrazy i wyrażenia, za pomocą których jedni ludzie wymyślają innym»:</p> <p><i>Nawyzywała go od łajdaków, łotrów, alfonsów.</i> <i>Nawymyślał jej od kretynek.</i></p>	-
17	-	<p>«указывает на группу лиц, представителем которых кто-л. является, по поручению которых действует; или на некоторую связь, близость с кем-, чем-л. по своим свойствам, качествам»:</p> <p><i>Депутат от рабочих, от промышленных кругов.</i> <i>Представители от демократических партий.</i></p>

18	-	«употребляется при указании времени (числа, месяца, года и т.п.), датирующего что-л.»: <i>Приказ директора от шестого декабря.</i> <i>Указ от 1995 года.</i>
19	(brak analogii; przychodzące na myśl sformułowanie <i>od czasu do czasu</i> nie zawiera przyimka <i>od</i> pomiędzy dwoma powtarzającymi się rzeczownikami)	«указывает на характер протекания действия (периодичность, последовательность его, нарастание качества и т.п.) в наречных сочетаниях с повторяющимся существительным, обозначающим время, отрезок времени»: <i>Время от времени друзья обменивались письмами.</i> <i>День ото дня (с каждым днём).</i>
20	(znaczenia pokrywają się tylko częściowo, np. w wyrażeniu <i>doradzić, porozmawiać od serca</i> «doradzić, porozmawiać szczerze, serdecznie»)	«(в нареч. сочет. со сл.: душа, сердце). Указывает на способ, характер действия»: <i>От души желаю вам успеха.</i> <i>От всего сердца рада вас видеть.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie ww. słowników.

Nie ulega wątpliwości, że powyższe tabelaryczne porównanie relacji semantycznych wyrażanych przez przyimki *od/ om* jest porównaniem ogólnym i mogłoby zostać pogłębione w ramach każdego z zestawionych znaczeń (np. temporalnych, przestrzennych i in.)¹⁵, z uwzględnieniem niuansów znaczeniowych i szczegółowej analizy poszczególnych kontekstów, lecz nie jest to celem niniejszego artykułu. Zaprezentowane informacje pozwalają jednak na konstatację, że obecnie ani polskie, ani rosyjskie źródła leksykograficzne nie kodyfikują jako normy wzorcowej użycie przyimków *od/ om* z nazwą firmy czy usługodawcy w funkcji charakterystyki oferowanego przez nie produktu, usługi itp.

Powołując się na źródła leksykograficzne języka rosyjskiego, tylko *Bołšoj akademičeskij slovar' russkogo Źyka*¹⁶ odnotowuje następujące znaczenie: „от: Разг. Употр. при указании мастера, фирмы, магазина, где произведена или куплена та или иная вещь. Торт от «Норда». Духи от Диора»¹⁷, jednakże znaczenie to zostało opraczone kwalifikatorem *разговорное*, zatem odnoszące się tylko do normy potocznej.

¹⁵ Semantykę przyimka *om* analizuje np. (Мохаммадиан, суте М., 2013).

¹⁶ Герд А.С., Кругликова Л.Е. (ред.), *Большой академический словарь русского языка. Том 14*, [online], Институт лингвистических исследований РАН, Наука, Москва, Санкт-Петербург 2010, <https://nenadict.iling.spb.ru/publications/364>, [dostęp: 08.10.2023].

¹⁷ Tamże, s. 312. От – „potocznie: używany przy wskazywaniu rzemieślnika, firmy, sklepu, gdzie została wytworzona bądź zakupiona ta czy inna rzecz” (tłum. moje).

Analiza materiału egzemplifikacyjnego z interesującym mnie typem użycia rosyjskiego przyimka *om* pozwala jednak zauważyć dalszy rozwój jego łączliwości (zarówno lewo-, jak i prawostronnej).

Materiał rosyjski, potwierdzający użycie przyimków *om/ od* w ww. kontekstach (tj. z nazwą firmy czy usługodawcy), zaczerpnięto z Narodowego Korpusu Języka Rosyjskiego *Ruscorpora*¹⁸ (podkorpus tekstów prasowych z lat 2020–2023). Przykłady w języku polskim zostały zebrane za pomocą wyszukiwarki internetowej *Google.pl* oraz na portalach *Gazeta.pl*, *Onet.pl*, *Interia.pl*. Pragnąc skupić się wyłącznie na najnowszym materiale (podobnie, jak w przypadku materiału rosyjskiego, przykłady w języku polskim pochodzą z lat 2020–2023), nie skorzystałam z zasobów Narodowego Korpusu Języka Polskiego (NKJP) ani Korpusu Języka Polskiego PWN (KJP PWN) z uwagi na to, iż od lat nie są one aktualizowane¹⁹.

Przypatrzymy się zatem dominującym kontekstom użycia przyimków *od/ om* w połączeniu z nazwą firmy/ usługodawcy.

Przyimki *od/ om* używane są często z nazwami firm technologicznych oraz z branży IT:

В приставке нового поколения om Sony обнаружили баг, связанный с дисковым приводом. [Пользователи PlayStation 5 столкнулись с новой проблемой // Lenta.ru, 2020.11]

Пользователи новых наушников om Apple обнаружили, что в AirPods Max образуется конденсат. [В новых наушниках Apple AirPods Max найдена странная особенность // РИА Новости, 2020.12]

Jeśli wierzyć informatorom, iPhone'y 15 będą pierwszymi w historii smartfonami od Apple ze złączem USB typu C. [https://next.gazeta.pl/internet/7,113841,30178798,premier-a-iphone-a-15-kiedy-zobaczymy-nowe-smartfony-apple.html, 2023.09]

W sklepie internetowym X-Kom zdecydowano się przygotować promocję na opaskę Smartband Mi Band 7 od Xiaomi. [https://www.ppe.pl/promocje/tech/technologie-1/326063/promocja-na-smartband-xiaomi-mi-band-7-czarna-za-129-zl-rabat-30-zl.html, 2023.09]

W przykładach z korpusu *Ruscorpora* przyimek *om* niezwykle często pojawia się w połączeniu z nazwami koncernów farmaceutycznych i instytutów biotechnologicznych (z uwagi na obecność w zasobach korpusowych ogromnej ilości tekstów na temat pandemii COVID-19):

В Катаре сейчас используются вакцины четырех производителей, в том числе препарат om AstraZeneca u Johnson&Johnson. [В Катаре смягчили правила въезда в условиях COVID-19 // Парламентская газета, 2021.04]

¹⁸ Национальный корпус русского языка *Ruscorpora*, <https://ruscorpora.ru/>. Przykłady cytatów w języku rosyjskim z użyciem przyimka *om* pochodzą z ww. korpusu.

¹⁹ Najnowsze teksty w NKJP pochodzą z 2011 r. [https://nkjp.pl/settings/Ksiazki_pl.html], https://nkjp.pl/settings/Prasa_pl.html], a w KJP PWN z 2005 r. [<https://sjp.pwn.pl/korpus/struktura>].

Для прививок используется **вакцина** «Спутник V» **от Центра им. Гамалеи**. [Москвичи старше 60 лет смогут записаться на прививку от коронавируса с 28 декабря // Ведомости, 2020.12]

Analogiczne przykłady, choć są one zdecydowanie rzadsze, odnajdujemy również w polskich źródłach internetowych:

Jaki jest skład **szczepionki** przeciwko COVID-19 **od Pfizer/BioNTech**? [<https://www.tokfm.pl/Tokfm/7,171710,26685954,szczepionka-przeciwko-covid-19-pfizer-biontech-ulozka-sklad.html> AMia/tokfm.pl, 2021.01]

Nowe **soczewki** dwutygodniowe do korekcji prezbiopii **od Johnson & Johnson** [<https://soczewisko.pl/pl/p/ACUVUE-OASYS-MULTIFOCAL-6-szt./338>, 2023.10]

Kolejną zasługującą na odnotowanie grupą kontekstów jest użycie przyimków *od/ om* z nazwami firm/ usługodawców z branży usług multimedialnych (serwisy VOD, operatorzy telefonii komórkowej, stacje telewizyjne, przedsiębiorstwa medialne):

Ближайшая **премьера от Warner** – супергеройский боевик «Чудо-женщина», который будет выходить в каждой стране в разные даты начиная с 16 декабря (...) [Warner Bros. в 2021 году применит гибридную модель кинопроката // Ведомости, 2020.12]

Также в тройку лидеров попали «Зулейха открывает глаза» (21%) **от «России 1»** и «Эпидемия» (20%) **от телеканала ТВ-3**. (...) Второе место и 25% голосов получило шоу «Ледниковый период» **от Первого канала** (...) [Пользователи «Одноклассников» выбрали лучшие фильм, песню и сериал года // Парламентская газета, 2020.12]

Этой осенью вышло «Колесо времени», вскоре выйдет сериал «Властелин колец» на Amazon, а в дополнение к собственно продолжению «Игры престолов» — «Дом дракона» **от HBO**. [Молодой нянь: что покажут зрителям во втором сезоне «Ведьмака». Город // Ведомости, 2021.12]

Internet stacjonarny **od Play** za 40 zł, bez limitów i bez zobowiązań [<https://spidersweb.pl/2021/05/internet-stacjonarny-od-play-najtansza-oferta-na-ryнку.html>, 2021.05]

Oferta dostępna jest w różnych technologiach i różnych wariantach, także z usługą Disney+ oferującą największe **produkcje**, głośne **premiery**, **hity** filmowe i **seriale** oryginalne **od Disneya, Pixara, Marvela, National Geographic**, ze świata „Gwiezdnych wojen” oraz treści rozrywkowe pod marką Star. [<https://www.polsat.pl/news/2023-08-17/telewizja-od-polsat-box-na-start-nawet-12-miesiecy-bez-oplat/>, 2023.08]

Sprawdź **ofertę** telewizji satelitarnej **od Polsat Box** z dekoderem, który gwarantuje najlepszą jakość obrazu. [<https://www.benchmark.pl/aktualnosci/wyberz-telewizje-satelitarna-od-polsat-box-i-ogladaj-programy.html>, 2023.04]

Powszechne jest użycie przyimków *od/ om* z nazwami marek z branży mody, z nazwami firm kosmetycznych, perfumeryjnych i biżuteryjnych, np.:

«Я сбросила **костюм от Chanel** и натянула джинсы с рубашкой», – рассказывала она *The Financial Brand*. [Джейн Фрейзер разрушила мужской клуб банкиров Уолл-стрит // *Ведомости*, 2021.03]

Как и положено **произведениям от Cartier**, все они выполнены с большим изяществом и с использованием дорогих материалов: натуральная кожа, кашемир, тончайший фарфор, лакированный металл и покрытие золотом. [Дарья Криволапова. *Объект внимания* // *Коммерсант*, 2020.12]

Wyglądała przepięknie w złotej **kreacji od Diora**, którą zdobiła półprzezroczysta peleryna. Kropką nad „i” była delikatna **biżuteria od** luksusowej marki **Tiffany & Co** i świetlisty makijaż. [<https://www.plotek.pl/plotek/7,154063,27881062,jennifer-lawrence-w-zawansowanej-ciazy-zachwycila-podczas-premiery.html>, 2021.12]

Torebki Chanel, Louis Vuitton, **dodatki od Prady**, T-shirty Gucci, bluzy Kenzo. To wszystko w cenach nawet o 70 proc. niższych niż w sklepach. [<https://wyborcza.biz/biznes/7,147743,27609644,luksus-z-drugiej-reki-markowe-komisy-rosna-w-sile.html>, 2021.10]

Można zauważyć, że w powyższych cytatach pojawiają się marki postrzegane jako luksusowe, kiedy to produkt sygnowany jest nazwiskiem uznanego projektanta. Przyimek *od/ om* wnosi wówczas znaczenie pewnej wytworności²⁰. Potwierdzeniem tego faktu może być powszechniejsze użycie *od/ om* z nazwami marek z branży mody uznawanymi za luksusowe, niż z nazwami marek nienależącymi do tego segmentu – częściej usłyszymy zatem *sukienka od Diora*, ale niekoniecznie równie często *sukienka od He&M*. Mogłoby się wydawać, że w zwrotach typu: *krem od Nivea*, *odżywka od Elseve*, *serum od Bielendy* (czyli takich, w których nazwy marek nie są postrzegane jako luksusowe) obecność przyimka wydaje się być pretensjonalna, niemniej jednak zwroty takie w ostatnim czasie zyskują na popularności i służą do wyrażania charakterystyki jakościowej produktu (*torebka jaka? jakiej marki?* od Prady).

Kwerenda internetowa pozwoliła zauważyć także przykłady zastosowania przyimków *od/ om* w zwrotach z nazwami producentów żywności oraz sieci lokali gastronomicznych:

Так, предварительная стоимость **наггетсов от Eat Just** составит 50 долларов за каждый, что слишком дорого даже для премиального продукта. [*Искусственное мясо впервые разрешили продавать* // *Lenta.ru*, 2020.12]

Pojedynek gigantów – **hamburger od McDonald’s** kontra Burger King [<https://www.ta-lerzprawdy.pl/porownanie-burgery/>, 2020.06]

Możemy ponadto spotkać się z użyciem przyimków *od/ om* w zwrotach z nazwami banków, firm konsultingowych, a nawet uczelni wyższych:

²⁰ Określeniem *wytworność* posłużyła się Olga Wolińska w odniesieniu do przyimka *poprzez*, upatrując jedną z przyczyn jego rozpowszechniania się w języku polskim czasów wojennych i powojennych w „uleganiu modzie i niby wytworności” nowych wyrażen (Wolińska O., 1991, s. 215). Por. również: E. Gekkina określa przyimek *om* jako *znak jakości/ znak качества* (Теккина Е.Н., dz. cyt.).

Прогноз от Saxo Bank по 2021 г. составляет 65 – 70 руб. за доллар. [Цены на нефть помогают российскому бюджету все меньше // Ведомости, 2021.02]

В ежегодном **рейтинге** ведущих глобальных операторов фиксированной спутниковой связи **от Euroconsult** предприятие занимает 11-е место по результатам экономической деятельности. [Алексей Волин возглавит «Космическую связь» // Ведомости, 2021.02]

В России пятерку самых востребованных курсов составили «**Нейролингвистика**» **от СПб ГУ**, «**Основы программирования на Python**» **от НИУ ВШЭ**, «**Научитесь учиться: мощные умственные инструменты, которые помогут вам овладеть сложными предметами**» **от Университета Макмастера и Калифорнийского университета в Сан-Диего**, «**Английский язык для развития карьеры**» **от Пенсильванского университета** и «**Наука о благополучии**» **от Йельского университета**. (...). [Coursera назвала самые популярные онлайн-курсы года // Vesti.ru, 2020.12]

Konto Jakże Osobiste od Alior Banku możecie założyć bez wychodzenia z domu – poprzez VideoSelfie, przelewem weryfikacyjnym lub za pośrednictwem kuriera. [<https://jakdorobic.pl/alior-2023/>, 2023.05]

Zalóż **eKonto osobiste od mBanku**, aktywnie z niego korzystaj i zyskaj w prezencie nawet 600 zł premii. [<https://wskoczpokase.pl/mbank-konto-osobiste-promocja-600-zl/>, 2023.08]

Odnosząc się do ostatniej grupy przykładów, warto zwrócić uwagę na rosyjski cytat, w którym przyimek *om* pojawia się, gdy mowa o kursach oferowanych przez uczelnię wyższą. Podczas gromadzenia materiału egzemplifikacyjnego nie odnalazłam analogicznych użyc w języku polskim, w którym powszechne są konstrukcje: *kierunek/ kurs/ szkolenie na Uniwersytecie Warszawskim, automatyka i robotyka na Politechnice Wrocławskiej, oferta kierunków/ kursów/ szkoleń uniwersytetu/ politechniki* (a nie: *kierunek/ kurs/ szkolenie od uniwersytetu/ od politechniki*). Zaprezentowane wyżej sformułowania typu: «*Нейролингвистика*» *от СПб ГУ* są nietypowe również dla języka rosyjskiego, ale sięgnięcie w nich po przyimek *om* świadczy niewątpliwie o popularności i ekspansji jego użycia. Obserwujemy zatem, że w języku rosyjskim w kontekście lewostronnym przyimka *om* mogą wystąpić nie tylko rzeczowniki, oznaczające konkretne dobra materialne wytworzone w procesie produkcji, a w kontekście prawostronnym nie tylko nazwy producentów czy sklepów. Wyrażenia typu *прогноз от Saxo Bank, рейтинг от Euroconsult, «Основы программирования на Python» от НИУ ВШЭ* potwierdzają ewoluowanie przytoczonego już wcześniej potocznego znaczenia przyimka *om* (por. przypis 17: *om* „używany przy wskazywaniu rzemieślnika, firmy, sklepu, gdzie została wytworzona bądź zakupiona ta czy inna rzecz”) w kierunku znaczenia: *opracowany, stworzony, oferowany (przez)/ będący w ofercie (czego?)*. Takie same relacje semantyczne dostrzegamy w polskich wyrażeniach typu *eKonto osobiste od mBanku* (czyli konto oferowane przez mBank).

Na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego (przykłady zamieszczone w artykule są jedynie niewielkim wycinkiem utworzonej przeze mnie karto-

teki) zarówno w uzusie (rozumianym jako powszechny zwyczaj językowy)²¹ języka polskiego, jak i rosyjskiego możemy zauważyć rozszerzanie łączliwości przymków *od/ om* oraz ewoluowanie wyrażanych przez nie relacji semantycznych. Można przyjąć, że przedstawione grupy kontekstów z nazwami firm, marek, usługodawców itp. prezentują rozwinięcie znaczenia słownikowego L.p. 5 (por. Tab. 1) dotyczącego – najogólniej rzecz biorąc – źródła pochodzenia czegoś:

od – przymek «wprowadzający nazwę osoby, od której pochodzi to, o czym jest mowa»: (O śmierci dziadka dowiedziała się od siostry. Pieniądze pożyczyła od ojca. Kupiła dom od dalekiego krewnego. Otrzymała pismo od rektora z gratulacjami. Zaraziła się grypą od dziecka.)

om – «указывает на лицо, предмет, явление и т.п. как источник чего-л.; на лицо, со стороны которого кто-л., что-л. испытывает»: (Узнать новость от друга. От земли исходит сырость. Терпеть, сносить обиды от кого-л. Перенять от отца его манеры говорить, делать что-л.)

Moglibyśmy więc rozszerzyć powyższe znaczenie w następujący sposób: „przymek wprowadzający nazwę firmy, z której pochodzi to, o czym jest mowa”. Jednakże w przykładach słownikowych w obrębie znaczenia nr 5 obecność przymków *od/ om* wynika z rekcji poszczególnych czasowników: *dowiedzieć się, kupić, pożyczyć, otrzytać, zarazić się (od kogo?) / узнать, исходить, перенять (от кого?)* itd. Na poziomie składni związków wyrazowych w wyrażeniach: *dowiedzieć się od siostry, pożyczyć od ojca, узнать от друга, перенять от отца* mamy do czynienia z określeniami czasownika.

Z kolei w zdaniach typu: *Bardzo mi się podoba ta sukienka od Diora. / Мне очень нравится это платье от Диора. / Моje słuchawki od Apple bardzo dobrze działają. / Мои наушники от Apple очень хорошо работают* użycie przymków *od/ om* nie zależy od rzędu czasownika, a co za tym idzie – w zwrotach: *sukienka od Diora / платье от Диора / слухавки od Apple / наушники от Apple* mamy do czynienia z relacjami określającymi rzeczownik i z funkcją przydawki przymkowej w strukturze przytoczonych zdań.

Można zatem zauważyć, iż w uzusie języka polskiego i rosyjskiego przymki *od/ om*, łącząc się z nazwami firm, usługodawców, organizacji, będących – w szerokim rozumieniu – źródłem czegoś (tzn. producentem/ dostawcą usługi/ podmiotem oferującym coś), służą do sygnalizowania charakterystyki jakościowej produktu/ usługi/ oferty, np.: *sukienka (jaka?) od Versace, szczepionka (jaka?) od AstraZeneki, часы (какие?) от Bvlgari, вакцина (какая?) от Sinovac Biotech Ltd.* itd.

Warto wspomnieć, że w analizowanym materiale częste są przykłady z dwoma wariantami syntaktycznymi (tj. z przymkiem *od/ om* lub bez niego), występującymi w bliskim sąsiedztwie w ramach jednego tekstu, co potwierdza zakładaną przez autorów cytowanych fragmentów synonimiczność obu konstrukcji:

²¹ Krzyżanowski P., dz. cyt., s. 51.

produkt/ usługa + (*od/ om*) + nazwa firmy/ usługodawcy (w formie odmienionej lub nieodmienionej), np.: *krem (od) Vichy, Internet (od) Plusa, крем (om) Vichy, умные системы мониторинга (om) Ростелекома.*

Paralelne użycie ww. konstrukcji (przyimkowej lub bezprzyimkowej) w obrębie jednego cytatu (pogrubione fragmenty) odnajdujemy, przykładowo, w zdaniach:

*Правительство утвердило **поисковую систему «Яндекса»** для использования по умолчанию на продаваемых в России гаджетах с 1 января 2022 г.(...). Это значит, что у пользователя смартфона при заходе в браузер будет отображаться **поисковая система от «Яндекса»** по умолчанию, сейчас браузер Safari на устройствах Apple по умолчанию открывает **поисковую систему Google.** [Поисковик «Яндекса» будет предустановливаться на гаджеты в России с 2022 года // Ведомости, 2021.09]*

*Британия стала первой страной, сертифицировавшей **вакцину от Pfizer i BioNTech.** [Опубликован отчет по результатам испытаний **вакцины Pfizer i BioNTech** // РИА Новости, 2020.12]*

*W odpowiedzi na nasze pytanie (...) dyrektor ds. komunikacji korporacyjnej w grupie Polsat wyjaśnił, że z 3,2 mln gospodarstw domowych, które znalazły się dodatkowo w zasięgu stacjonarnego **internetu Plusa**, 0,5 mln podłączonych jest do światłowodu. [Stacjonarny **internet od Plusa** teraz też na łączach Orange// <https://cyfrowa.rp.pl/sieci-stacjonarne/art18109341-stacjonarny-internet-od-plusa-teraz-tez-na-laczach-orange>, 2020.01]*

*Szczepienie drugą dawką przypominającą będziemy robili już nowym preparatem (...). Na wrzesień mamy zagwarantowane 4 miliony takich **preparatów od Pfizer i Moderny** – zapewniał.*

*Jak informuje PAP, minister na konferencji dodał, że do dyspozycji będzie ok. 2 mln **szczepionek Pfizer i 2 mln Moderny** (...). [<https://www.tokfm.pl/Tokfm/7,103085,28916899,ru-sza-4-dawka-szczepionek-na-covid-19-bez-mozliwosci-wyboru.html>, data publikacji: 15.09.2022]*

Nie ulega zatem wątpliwości, że przyimki *od/ om* w interesujących nas połączeniach wyrażają następujące relacje semantyczne:

od/ om = jakiej produkcji, jakiej marki, oferowany, opracowany (przez jaką firmę?)/ którego производства/ którego бренда/ предоставляемый/ разработанный (какой компанией?).

O akcentowaniu przez przyimki *od/ om* powyższej relacji znaczeniowej świadczy również obecność w kolejnych cytatach słów takich, jak: *разработанный (opracowany), созданная (stworzona), производства (produkcji)*, a równoległe z nimi konstrukcje z *om*, które niewątpliwie zastosowane zostały zamiennie w celu uniknięcia powtórzenia, np.:

*На сегодняшний день гражданам доступны три вакцины: «Спутник V», **разработанный** в Центре имени Гамалеи, **созданная** в Центре «Вектор»*

вакцина «ЭпиВакКорона», а также «КовиВак» от Центра имени Чумакова. [Росздравнадзор: побочные явления от российских вакцин против COVID-19 возникают редко // Парламентская газета, 2021.06]

Топ-3 замыкает детектив «Казанова» производства Первого канала. (...) Зарубежным сериалом года стал «Ход королевы» от Netflix. [Россияне назвали лучший фильм года // Lenta.ru, 2020.12]

Analizowane przykłady potwierdzają też, że użycie przyimków *od/ om* nie zawsze związane jest z funkcjonalnym zastępowaniem końcówki fleksyjnej (co miało gwarantować integralność nazwy przy sprawiającej trudność odmianie oraz eliminować wątpliwości natury semantycznej, na co wskazywał w odniesieniu do języka polskiego cytowany M. Bańko). Przyimki *od/ om* pojawiają się bowiem zarówno w strukturze zwrotów z nieodmienioną, jak i odmienioną nazwą własną (w obrębie nazw własnych rodzimych, jak i obcojęzycznych), można je odnaleźć w wyrażeniach, w których ich obecność nie jest warunkiem prawidłowego zrozumienia wypowiedzi. Przykładowo w zdaniu:

Третья вакцина от Центра им. Чумакова проходит подготовку к клиническим испытаниям 3-й фазы. [Песков: вакцинация будет добровольной // Vesti.ru, 2020.12]

przyimek *om* występuje przy rodzimej rosyjskiej odmienionej nazwie własnej, a jego pominięcie w danym kontekście nie wpłynęłoby na semantykę.

W zdaniu:

„Wiedźmin” od Netflix’a stracił prawie połowę widzów od 1. sezonu. [<https://www.ppe.pl/news/326123/wiedzmin-od-netflix-a-stracil-prawie-polowe-widzow-od-1-sezonu-znamy-statystyki-serialu.html>, data publikacji: 05.09.2023]

pojawia się z kolei nazwa obcojęzyczna w formie odmienionej, zatem również obecność przyimka *od* nie pełni tutaj roli końcówki fleksyjnej (sugerowanej przez M. Bańkę).

Podsumowując, upowszechnianie się stosowania przyimków *od/ om* w omówionej funkcji związane jest pierwotnie z chęcią uproszczenia użycia nazw firm, marek, usługodawców itp. poprzez rezygnację z ich odmiany (*Internet od Play, сериал om Netflix*) oraz dążeniem do wyeliminowania wątpliwości semantycznych (produkt/ usługa o nazwie X bądź produkt/ usługa produkcji/ firmy X), na co wskazuje M. Bańko. Uzasadnienie to wydaje się być jednak tylko wstępnym założeniem, gdyż – jak poświadcza materiał egzemplifikacyjny – przyimki *od/ om* równie często odnajdziemy w połączeniu z odmienioną nazwą firmy, w kontekstach niebudzących żadnych wątpliwości natury semantycznej. W świetle tych informacji coraz powszechniejsze użycie przyimków *od/ om* w analizowanym typie wyrażen można potraktować jako zjawisko mające na celu wyrównanie systemu językowego – jego uproszczenie poprzez rezygnację z form bezprzyimkowych na rzecz konstrukcji z przyimkami, które niejednokrotnie (jak potwierdziły przytoczone cytaty) gwarantują precyzyjny seman-

tycznie komunikat niezależnie od stopnia złożoności nazwy firmy/ usługodawcy i bez względu na potencjalne trudności z odmianą nazwy własnej.

Niezmiernie trudno jest jednoznacznie i całościowo ocenić poprawność użycia zwrotów z przyimkami *od/ om* w przytoczonych w niniejszym tekście cytatach. W jednych z nich obecność przyimka wydaje się być trafna czy też przynajmniej w dużej mierze uzasadniona, inne z kolei budzą poważne wątpliwości natury poprawnościowej. Starając się zatem zrozumieć popularność analizowanych wyrażen, warto przywołać w tym miejscu zasadę ekonomiczności języka, z którą bezpośrednio wiąże się wspomniana wyżej tendencja językowa do wyrównywania systemu. Zgodnie z kryterium ekonomiczności języka (choć jest to, oczywiście, tylko jedno z wielu kryteriów poprawności form językowych), za poprawne możemy uznać te środki językowe, które wpływają na to, iż jakiś element językowy bądź tekst może spełnić swoją funkcję w sposób wymagający mniejszego wysiłku od nadawcy i odbiorcy tekstu. Nie dziwi zatem fakt, że nadawca komunikatu może preferować krótsze sformułowanie typu *soczewki od Johnson & Johnson* zamiast *soczewki produkcji/ firmy Johnson & Johnson*.

Dla odbiorcy tekstu ekonomiczne są z kolei takie środki językowe, które charakteryzują się precyzją semantyczną. A zatem przez pryzmat tego kryterium odbiorca będzie preferował wskazujące jednoznacznie na producenta wyrażenie *вакцина от Pfizer/ BioNTech*, a nie sformułowanie *вакцина Pfizer/ BioNTech*, które może być rozumiane dwojako (*szczepionka o nazwie X* lub *szczepionka firmy X*).

Mówiąc o powodach rozpowszechniania się badanego typu wyrażen, należy również uwzględnić czynnik pozajęzykowy. W dobie ogromnej konkurencji na rynku towarów i usług język dostosowuje się do funkcjonowania w obrębie poszerzających się obszarów komunikacji językowej, będących wypadkową rewolucji cyfrowej. Biorąc pod uwagę mnogość nazw firm i usługodawców, istotna jest precyzja w określaniu oferowanych przez nie produktów. Zwroty z przyimkami *od/ om* nierzadko funkcjonują niczym hasła reklamowe, pełnią funkcję wygodnych sformułowań marketingowych (eliminując wspomniane już niejednokrotnie wątpliwości semantyczne). Można odnieść wrażenie, że użycie *od/ om* w połączeniu z nazwami firm, wytwórców, producentów, usługodawców itp. jest w języku potocznym tak samo konkurencyjne, jak konkurencyjne mają być towary czy usługi firmy wskazanej po ww. przyimkach. Uwzględniając wszystkie powyższe argumenty, nie ulega wątpliwości, że analizowane wyrażenia przekazują treść w sposób skondensowany i na poziomie uzusu mogą być postrzegane jako niezwykle trafne z punktu widzenia komunikatywno-pragmatycznego.

Bibliografia

- Bańko M., *Nowa usługa od Google*, [online], 07.11.2008, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Nowa-usluga-od-Google;9614.html>, [dostęp: 12.10.2023].
- Bralczyk J., Markowski A., Miodek J., Sosnowski J., *Wszystko zależy od przyimka. Bralczyk, Markowski, Miodek w rozmowie z Jerzym Sosnowskim*, Warszawa, Agora SA, 2014.
- Kłosińska K., *Laptop (od) Lenovo, telefon (od) Apple*, [online], 17.06.2020, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Laptop-od-Lenovo-telefon-od-Apple;20299.html>, [dostęp: 12.10.2023].

- Kłosińska K., *Album od Lady Gagi*, [online], 21.02.2021, <https://sjp.pwn.pl/poradnia/haslo/Album-od-Lady-Gagi;20772.html>, [dostęp: 12.10.2023].
- Wielki słownik języka polskiego ze słownikiem wyrazów bliskoznacznych PWN*, USB Flash Drive, ISBN 978-83-01-19738-4.
- Krzyżanowski P., *Nieodmienność rzeczowników w systemie norm współczesnej polszczyzny*, „Język Polski”, 2020, z. 100 (2), s. 49–59.
- Markowski A., *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.
- Pawłowski A., *Odmiana nazw niektórych firm i produktów jako przedmiot polityki językowej*, „Język Polski”, 2017, z. 97 (3), s. 35–47.
- Wolińska O., *Ekspansja przyimka „poprzez” w nowszej polszczyźnie*, „Prace Językoznawcze”, 19, Studia Polonistyczne, pod red. A. Kowalskiej i A. Wilkonia, Katowice, 1991, s. 211–217.
- Вопрос № 313164*, <https://gramota.ru/spravka/vopros/313164>, [dostęp: 17.01.2025].
- Геккина Е.Н., *Платье от Диора – из Парижа*, [online], Культура письменной речи. Русский язык и литература, <http://gramma.ru/RUS/?id=14.60>, [dostęp: 17.01.2025].
- Герд А.С., Кругликова Л.Е. (ред.), *Большой академический словарь русского языка. Том 14*, [online], Институт лингвистических исследований РАН, Наука, Москва, Санкт-Петербург, 2010, <https://nenadict.iling.spb.ru/publications/364>, [dostęp: 08.10.2023].
- Кузнецов С.А. (ред.), *Большой толковый словарь русского языка*, [online], Норинт, Санкт-Петербург, Первое издание: СПб., 1998. Публикуется в авторской редакции 2014 года, <http://gramota.ru/slovari/dic/?lop=x&bts=x&zar=x&ag=x&ab=x&sin=x&lv=x&az=x&re=x&word=%D0%BE%D1%82> [dostęp: 08.10.2023].
- Мохаммадиан, суте М., *Семантика и особенности употребления предложно-надежных конструкций с предлогами ОТ и ИЗ*, „Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского”, 2013, № 1, с. 348–351.
- Похомов В.М., *Употребление предлога ОТ в современной речи*, 2022, <https://soundstream.media/clip/upotrebleniye-predloga-ot-v-sovremennoy-rechi>, [dostęp: 17.01.2025].
- Национальный корпус русского языка *Ruscorpora*, <https://ruscorpora.ru/>

The development of the semantics of the prepositions *od/ om* in contemporary Polish and Russian

Summary: This article is devoted to the function of the Polish preposition *od* and the Russian preposition *om* within the structure of expressions naming companies, manufacturers, and service providers. The analysis of the material has revealed a widespread use of the aforementioned constructions in colloquial language and their role in expressing the following semantic relations: of what production, of what brand, offered, developed (by which company?).

Keywords: preposition *od/ om*, Polish language, Russian language, connectivity, semantics